

εὐκογενεῖας μας, ἥις κατέχη τὸ ἡμῖς τοῦ μυστικοῦ, εἶχε κρύψει τὸ κιβώτιον.

Μετὰ τὴν ἐξήγησιν ταύτην, ἡ δικαιοσύνη μὴ ἔχουσα τίποτε πλέον νὰ πράξῃ, ἀπετύρθη· ὁ ἀστυνόμος ἐζήτησε συγγνώμην, οἱ Δαμωβρόλλαι ἐποίησαν φιλοφρονήσεις, καὶ ὁ ἄνθρωπος τοῦ Παρλαμέντου ἐβεβαίωσε περὶ τῆς ἐξαιρέτου ὑπολήψεώς του.

Ὁ μαρκέσιος ἐκλείσσε τὴν θύραν καὶ ἐθεώρησε τὴν Πακίταν, ἥις εἶχεν ἐν τούτοις συνέλθει καὶ εἶχεν αὐτομάτως πλησιάζει εἰς τὸν Ἐρχάρδον· ἐκλαίον ἀμόφοροι ἐν σιωπῇ, ἡ μὲν διότι ἦτο τόσον πλουσία καὶ τόσον εὐγενής, ὁ δὲ διότι δὲν ἦτο οὔτε τὸ ἐν, οὔτε τὸ ἄλλο.

Ὁ μαρκέσιος δὲ Λὰς Ἀμαρίλλας τοὺς παρετήρησε σιγμᾶς τινας ἀνυπόμονος καὶ ἄρωνος· ἐπειτα λαβὼν τὰς χεῖράς των, ἤνωσεν αὐτὰς ὑπὸ τὸ εἰκόνημα χαρισιατῆς γυναικὸς, λέγων εἰς τὸν Ἐρχάρδον.

— Σοὶ ὑπεσχέθην τὸν Μαργαρίτην τοῦ Ῥουάν· ἀπλοῦς πολίτης ἡ μαρκέσιος, ὁ Ἴσπανὸς ποιῇ δὲν παραδίνει τὸν λόγον του.

(Ἐκ τοῦ Γαλλικοῦ) Π. Η.

ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑ.

Περὶ τῶν κατ' αὐτὰς ἐν Ἀθήναις εὐρεθέντων

δύο σαρκοφάγων.

Ἀνασκαφῆς γινομένης περὶ τὰς ἀρχὰς τοῦ Ἰσταμένου Ἰανίου ὑπὸ τοῦ Κυρίου Σπ. Μίλιου ἐν τῷ πρὸς μεσημβρίαν τοῦ Πανεπιστημίου κειμένῳ οἴκῳ αὐτοῦ, εὐρέθησαν τρεῖς σαρκοφάγαι, ἐξ ὧν οἱ δύο μόνον εἰσιν ἀξιοὶ προσοχῆς διὰ τὰ ὅποια φέρουσιν ἀνάγλυφα εἰς τὰς τέσσαρας πλευράς των. Καὶ ὁ μὲν τεύτων, κατωτέρως ἐργασίας καὶ ἀτεχνότερος, περιορίζει ἅπασαν αὐτοῦ τὴν ἀρετὴν εἰς μόνον τὸ ἄγονον τῆς μαθηματικῆς συμμετρίας, τῆς ὁποίας καὶ κατακόρης μάλιστα κέχρηται· ὁ δὲ ἄλλος, λεπτοτέρως ἐργασίας καὶ εὐφυστέρως τέχνης, ἀποβαίνει πολὺ τοῦ πρώτου ἀξιολογώτερος. Περὶ τῆς ἐποχῆς, ἐν ἣ ἐτεχνουργήθησαν δυνάμεθα νὰ γνωμοδοτήσωμεν ὅτι, ὁ μὲν, διὰ τὴν ὁποίαν τὰ ἀνάγλυφά του ἐκφράζουσι χριστιανικὴν ἰδέαν, καὶ διὰ τὸ ξηρὸν τῆς τέχνης του, δὲν δύναται νὰ θεωρηθῇ ἀρχαιότερος τοῦ γ. αἰῶνος Μ. Χ. ὁ δὲ, διὰ τὴν ἐθνικὴν ἰδέαν του, καὶ τὴν καλὴν τέχνην του, ἀποδεικνύεται μὲν τοῦ πρώτου ἀρχαιότερος, ἀλλ' οὐχὶ καὶ ἐπὶ πολὺ, διότι ἡ παλαιογραφικὴ ἐποψὶς τῆς ἐν τῷ μετώπῳ ἐπιγραφῆς του, δὲν τῷ συγχωρεῖ νὰ υπερηβῇ τὰ ὅρια τῆς α. χριστιανικῆς ἐκατονταετηρίδος.

Ἀρχόμενοι ἀπὸ τοῦ ἀτεχνότερου, προβάλωμεν εἰς τὴν περιγραφὴν καὶ εἰκονολογικὴν ἀνάλυσιν τῶν ἀναγλύφων μιᾶς ἐκάστης τῶν πλευρῶν του. Καὶ εἰς μὲν τὴν ὀπισθεν βλέπομεν τυπικῶς γεγλυμμένους δύο Γρύκας, οἵτινες δὲν εἶναι, εἰμὴ ἀπλοῦν κόσμημα, πολλὰ σύνθετος εἰς τοὺς τεχνίτας τῆς Ἑλληνορωμαϊκῆς

ἐποχῆς. Ἐς δὲ τὴν ἐμπροσθεν, ὅπου γίγλυπται ἡ κυρία σκηνή, παρίστανται δύο ἀντιμέτωποι καὶ συμμετρικῶς ἐπεξεργασμένοι Ἑριπποὶ, σπεύδοντες πρὸς τι ἐν μέσῳ αὐτῶν καρποφόρον δένδρον, φρουρούμενον ὑπὸ δύο θηρίων (Λέοντος καὶ Κάπρου), ἅτινα μανιωδῶς ὁρμῶσι κατ' ἐκείνων. Ὅπισθεν τῶν ἐρίππων φαίνεται ἀνὰ μία πύλος, λαμοῦσα συμμετρῶς τὰς γωνίας τῆς πλευρᾶς ταύτης. Οἱ δύο ἐριπποὶ δὲν εἰκονίζουσι βέβαια, εἰμὴ ἐν καὶ τὸ αὐτὸ πρόσωπον, τὸν τεθνήσκοντα. Ἡ δὲ διπλὴ αὐτῶν παράστασις δὲν πρέπει νὰ μᾶ· φανῇ παράδοξος, ὅταν βλέπωμεν ὅτι ἡ τέχνη των, ἐλλείπουσα πάσης ἀρετῆς, ἀσμενίζεται εἰς μόνην τὴν μαθηματικὴν συμμετρίαν, ἥις καὶ κατακόρως πανταχοῦ διακέχεται.

Ὁ Γλύπτης, ἀναδραμὼν, φαίνεται, εἰς τοὺς Μυθολογικοὺς χρόνους, ἠθέλησε νὰ ἐκλέξῃ θέμα τοῦ τὸν ἄθλον τοῦ Ἑρακλέους, κατὰ τοῦ Δράκοντος, τοῦ φυλάσσοντος τὰ μῆλα τῶν Ἑσπερίδων (Διοδ. Δ'. 26). Ἡ συμμετρία καὶ ἐνταῦθα καθωδηγοῦσε τὴν γλυפיδα του, καὶ ὡς ἐκ τούτου ἀπειτύπτει δύο, ἀντὶ ἐνός, φλῆγας τῶν χρυσῶν μῆλων. Ἀλλὰ τίς ἡ τοῦ μύθου τούτου σχέσις πρὸς τὸν ἀποθνήσκοντα; — Les douze travaux d'Hercule qui se rencontrent plus ordinairement sur les tombeaux du troisième et du quatrième siècle, sont une allégorie ingénieuse de la vertu triomphante des passions. (Millin. Dict. des beaux Arts. ἐν. Α. Sarcophages), διὰ τοῦ ἀναγλύφου λοιπὸν τούτου μαρτυρεῖται ὁ ἐνάρετος τοῦ τεθνήσκοντος βίος, ὅστις γενναίως κατὰ τῶν παθῶν τῆς σαρκὸς καὶ τῆς διανοίας ἀγωνισάμενος, σπεύδει ν' ἀπολαύσῃ ἀμοιβῆς τὰ χρυσὰ τῶν Ἑσπερίδων μῆλα, ὑπαινιττόμενα τὰ ἐπουράνια ἀγαθὰ.

Τὴν εὐαγγελικὴν ταύτην ἰδέαν θέλων ὁ τεχνίτης διὰ γενικωτέρων ἄλλων ὅρων ν' ἀποτυπώσῃ καὶ εἰς τὰς πλαγίας πλευράς τοῦ Σαρκοφάγου (Millin αὐτ.), ἀν καὶ διὰ τῆς οὕτω τελευτήσαντος μονοτονίας καταντῶ φορτικὸς, ἐγλύψεν εἰς τὴν μίαν μὲν Λέοντα (δαιμόνιον γενναϊότητος καὶ ἀνδρείας. Mill. ἐν V. Lion.), κατασπαράττοντα Ταῦρον (δαιμόνιον καταστροφῆς καὶ ὀλέθρου, ὡς τὸν Μαραθόνιον, τὸν τοῦ Μήνωος κ. τ. λ.), εἰς δὲ τὴν ἐτέραν ἐγλύψε Σφίγγα (σύμβολον τῆς σοφίας καὶ τῆς δυνάμεως. Bouillet. Dict. de l'Antiq. ἐν V. Sphinx.), καταπατοῦσαν κεφαλὴν ἀλόγου ζώου (σύμβολον τῆς μαωρίας καὶ τοῦ κτηνώδους βίου), ἐν ἄλλοις λόγοις ἀπειτύπτει καὶ ἐνταῦθα, ὡς καὶ ἐν τῷ μετώπῳ, ἀγαθὰ δαιμόνια, θριαμβεύοντα κατὰ τῶν ἀποτροπαίων.

Τοῦ δ' ἐτέρου Σαρκοφάγου, ἀν καὶ κατὰ δυστυχίαν συνελθᾷσθῃ ἡ ἐμπροσθεν πλευρὰ, διακρίνονται ὁμῶς καθερῶς ὅλα τὰ ἀνάγλυφα ἐπὶ τῶν τμημάτων, ἅτινα ἐπιτυχῶς δύνανται νὰ καθέξωσι τὴν φυσικὴν θέσιν των, χωρὶς ν' ἀφήσωσιν ἐπαισθητὰ ἐλλείμματα εἰς τὴν γλυπτικὴν παράστασιν. Ὁ τεχνίτης των πολὺ τοῦ πρώτου ἀξιολογώτερος, ἀποδεικνύει ἀρετὴν εὐφυΐαν εἰς τὴν ἀποτύπωσιν τοῦ ἐνδιαθέτου δημιουργήματός του, καὶ ἱκανὴν τέχνην διὰ νὰ τὸ περικαλλύῃ. Τὸ ἱδανικὸν διαχέει πανταχοῦ τῶν γλυφῶν του, τὴν

δὲ ἀβρότητα καὶ ἐξοχὴν εἰς τὴν Μαινάδα, τὸν Φαῦνον, καὶ τοῦ; κοσμητικοὺς νεανίας· ἀλλὰ καὶ προσεκτικὸς εἰς τὸ ἀπέρητον καὶ τὴν ποικιλίαν, δὲν χρᾶται τὴν ξηρὰν συμμετρίαν, εἰμὴ ἐκεῖ, ὅπου νὰ τὴν ἀποφύγῃ δὲν δύναται. Τὸ καλλιτέχνημά του διὰ τοῦτο δύναται δικαίως νὰ θεωρηθῇ ἐκ τῶν καλλίστων τῆς χριστιανικῆς ἐποχῆς.

Προβαίνοντες εἰς τὴν ἐξέτασιν τῶν ἀναγλύφων του, εὐρίσκομεν εἰς μὲν τὴν ὀπισθεν πλευρᾷ, ὡς καὶ εἰς τὸν πρῶτον, τὸ τυπικὸν κόσμημα τῶν δύο Γρυπῶν· εἰς δὲ τὴν ἀριστεράν, Ἰππόκαμπον, μυθολογούμενον ζῶον διφυῆς, ὅπερ καὶ ὡς κόσμημα δύναται νὰ θεωρηθῇ, καθὼς καὶ ὡς σύμβολον τῆς διπλῆς Σκητῆς (τῆς ζωῆς καὶ τοῦ θανάτου), τὴν ὁποίαν ἐκθέτουσιν οἱ γλυφαὶ τῶν ἐπομένων δύο πλευρῶν. Καὶ ἡ μὲν ἐμπροσθία φέρει κατοπτριζομένης τὰς ἡδονὰς τοῦ βίου εἰς τὴν ἐορτήν τοῦ Διονύσου (Millin. αὐτοθ.), ὅπου κατὰ πρῶτον προσβάλλουσι δύο περικαλλεῖς· Νεανίσκοι, εὐφυστατον κόσμημα, ἱσταμένοι ὡς εἰδολὰ εἰς τὰς δύο τῆς Σκητῆς γωνίας, καὶ τὴν μὲν μίαν χειρὰ ἔχοντες ἐπὶ τῆς κεφαλῇ· ἐρρίμμενην, ὅπερ δηλοῖ τὴν ἀνάπαυσιν τοῦ βίου (Millin ἐν V. Mains), εἰς δὲ τὴν ἑτέραν φέροντες τὸ Κέρας τῆς Ἀμαλθείας, ὅπερ σημαίνει τὴν ἀφθονίαν τῶν ἀγαθῶν — καὶ δὲν διστάζομεν, διὰ τὸ εὐφύες τοῦ ἔργου, νὰ τοὺς ὑποπιευθῶμεν εἰκονίζοντας ἓνα καὶ τὸν αὐτὸν Ἀγαθοδαίμονα, ὅστις ἐν μὲν τῇ ἀρχῇ τῆς Σκητῆς, ὑπαινίσσεται τὸν εὐδαίμονα τοῦ τεθνεώτος βίου, ἐν δὲ τῷ τέλει αὐτῆς τὸν ἀγόγγυστον θάνατόν του.

Μετὰ τὸ κόσμημα τοῦτο, ὅπερ πολλὰ εὐφύως συνδέεται μετὰ τὴν ὅλην παράστασιν τῆς πλευρᾶς ταύτης, ἀρχεῖται ἡ Βακχικὴ ἐορτὴ, προβαίνουσα διὰ περικαλλοῦς τινος παρθένου, ἥτις, παράφορα ῥίπτουσα πρὸς τὸν Οὐρανὸν βλέμματα, κρατεῖ εἰς τὴν δεξιάν ὑψωμένην μάχαιραν, ἐτοίμην νὰ κατασπαράξῃ τὸ θῦμα, τὸ ὁποῖον κατέχει εἰς τὴν ἀριστεράν της. Αὐτὴ εἶναι μία τῶν προσφιλῶν τῷ Βάκχῳ Μαινάδων, τὰς ὁποίας αἱ γυναῖκες καὶ κόραι τῶν Ἀθηναίων ἠρέσκοντο νὰ ὑποκρίνονται εἰς τὰς ἐορτάς τοῦ Θεοῦ τῆς εὐρροσύνης (N. Ἀναχαρ. Β' κδ'.—7.), καὶ τὰς ὁποίας ποτὶ σχεδὸν δὲν παρέλειψαν οἱ τεχνίται ἀπὸ τὰς ὁμοίας παραστάσεις των. Μετ' αὐτὴν ἔπεται ἑτέρα γυνή, φέρουσα ἐπὶ κεφαλῇς ὀπωροφόρον κανοῦν, εἰς δὲ τὴν δεξιάν δάδα πρὸς τὰ κάτω ἐστραμμένην· καὶ ἡ μὲν παριστᾷ τὴν ὥραν τοῦ Φθινοπώρου (Millin. ἐν A. Saisons καὶ Bonillet Dict. del'Antiq.), ἡ δὲ ἐστραμμένη δὰς, τὸν θάνατον. Ἀλλὰ τί ἐμφαίνουσιν αἱ ὥραι τοῦ ἔτους ἐπὶ τῶν τάφων; Les saisons qui se voyent si frequemment sur les Sarcophages et même sur ceux des chretiens, retracent les differens âges de la vie humaine (Millin. ἐν γ. Sarcophages)· ὁ τεχνίτης λοιπὸν ἠθέλησε διὰ τῆς τοῦ φθινοπώρου εἰκονικῆς ταύτης παραστάσεως, νὰ διαωρίσῃ τὴν ἡλικίαν, καθ' ἣν ὁ τεθνεὼς ἐγκατέλειπε τὸν βίον, καὶ αὕτη εἶναι ἡ τοῦ πρεσβύτου, ἥτις, κατὰ

Πολυδαύκην, περιτρέχει τὰ ἐξήκοντα ἔτη, (B'. Pl. 12.). Μετ' αὐτὴν ἔπεται βωμός, καὶ μετὰ τὸν βωμόν, ἀνὴρ ἑτοιμὸς νὰ θύσῃ αἶγα, μετὰ δὲ τοῦτον εὐτραφὲς Νεανίσκος, τὸν νέον Φαῦνον ὑποκρινόμενος καὶ τέρπων τὴν πανήγυριν διὰ τῶν ἀρμονικῶν τόνων τοῦ διαύλου του, καὶ τέλος ἀνὴρ καθήμενος, ὅστις, ὡς ν' ἀδιαφορῇ εἰς τὰ καλὰ τοῦ κόσμου, στρέφει τὰ ὠτὰ πρὸς τοὺς πανηγυρίζοντας. Οὗτος εἶναι ὁ τεθνεὼς, Μάγνιος ὑπὸ τῆς Ἐπιγραφῆς καλούμενος (α), ὅστις κοροεθεῖς εἰς τὰ τοῦ βίου, στρέφει ἤδη ἀγόγγυστος πρὸς τὴν δύσιν τοῦ ἀστέρος του. Δι' αὐτοῦ τελευτᾷ ἡ Σκητὴ τῆς ζωῆς, μετὰ τὴν ὁποίαν ἔπεται εἰς τὴν ἑτέραν πλευρᾷ ἡ τοῦ αἰωνίου χωρισμοῦ, ὅπου παρίσταται κληνὴρς ὁ αὐτός Μάγνιος, δεχόμενος ὑπὸ τῆς φίλης ἀλόχου τὴν ἐσχατὴν παρηγορίαν, καὶ ἀποδίδων αὐτῇ τὸ τελευταῖον χαῖρε. Ἀνωθεν αὐτοῦ φαίνεται, παρεικτείνουσα τοὺς πολυφύλλους κλάδους τῆς, σταφηλοφόρος ἄμπελος, ἥτις, ἐνῶ κομφῶς περικαλλύνει τὴν πένθιμον Σκητὴν, ἀναπολεῖ συγχρόνως καὶ τὴν σκιάν τοῦ βίου, ἡ ὁποία καὶ εἰς τὰς τελευταίας στιγμὰς δὲν ἐγκαταλείπει ἀπαραμύθητον τὸ πνεῦμα τοῦ ἀνθρώπου.

I. N. Σταματέλος.

Ο ΠΟΙΗΤΗΣ ΑΡΝΑΛΔΟΣ ΔΑΝΙΗΛ.

—ο—

Εἰς τὴν μεσοβερνὴν Γαλλίαν, καὶ ἰδίως εἰς τὴν ἐπαρχίαν τῆς Προβηγκίας (Provence) ὑπῆρχον ἄλλοτε οἱ ποιηταὶ ἐκεῖνοι, οἱ πατέρες οὕτως εἶπεν τῆς νεωτέρας Εὐρωπαϊκῆς ποιήσεως, οἱ γνωστοὶ ὑπὸ τὸ ὄνομα troubadours.

Καθὼς, κατὰ τὴν ὥραίαν ἐκείνην ἐποχὴν τὰ γενναϊότερα ἀνδραγαθήματα τῶν ἱπποτῶν ἐνέπνευεν ὁ ἔρως, οὕτω καὶ εἰς τοὺς περισσοτέρους τῶν ποιητῶν τούτων ὁ ἔρως ἀπεκάλυπτε τὴν θεῖαν αὐτὴν τέχνην — τὴν ποιήσιν.

« Ὁ ἔρως, εἶπε συγγραφεὺς τις νεώτερος, εἶναι τὸ γαλήνιον ἐκεῖνο καὶ γόνιμον πῦρ, τὸ θάλλπος ἐκεῖνο τοῦ οὐρανοῦ, ἐξ οὗ πηγάζει ἡ γένεσις καὶ ἡ ἀνοησις, ὅπερ δίδει τὰ χρώματα, τὴν χάριν, τὴν ἐλπίδα καὶ τὴν ζωὴν. »

Ἀλλὰ φιῦ! τὸσαῦτα φαντασάι, πλάναι διαπαιδαγωγεῖσι τὰς νεαζούσας καρδίας μας κατὰ τὰ πρῶτα ἐν τῇ ζωῇ βήματά μας, ὥστε εἰς τὴν ἐλαχίστην ἐναντιότητα, καὶ ἀρχὰς μὲν ἀποβάλλομεν τὸ

(α) Ὑπὸ τὸ ὄνομα — Μάγνιος — φέρει ἡ Ἐπιγραφὴ καὶ ἕτερον τὸ — Ἐρυάδης — ὅπερ δὲν πρέπει νὰ ὑποληφθῇ ὡς πατρωνυμικόν, διότι διαστελλέται τοῦ πρῶτου διὰ στιγμῆς. Ἰσως εἶναι ὄνομα ἄλλου τεθνεώτος τῆς αὐτῆς ἐποχῆς.